

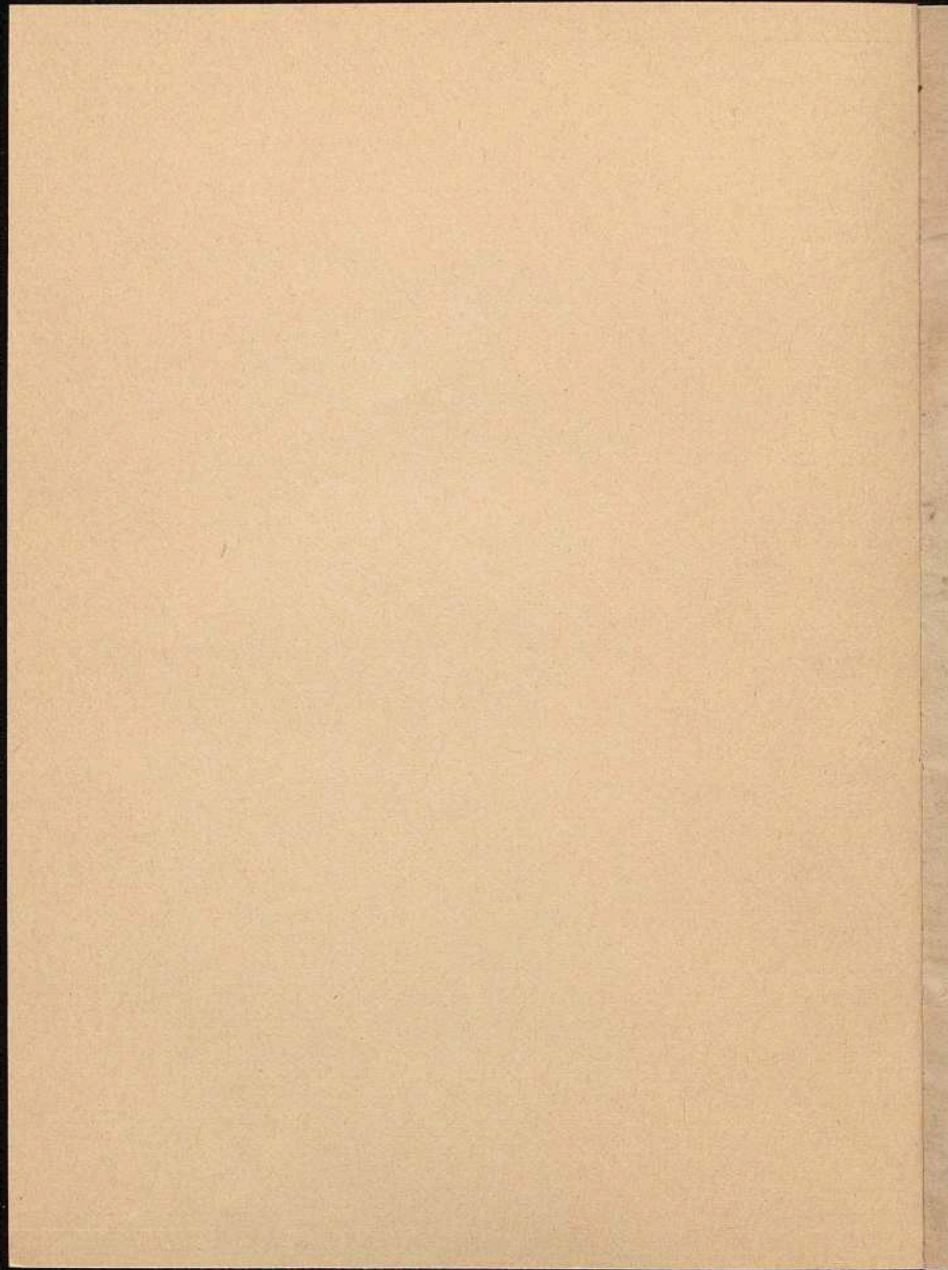
44/54899

F 10

AVSPICE ^{15.}
DEO. OPT. MAX.

AMPLISSIMI-
QVE ANTECES-
SORVM IN INCLYTA ET
celeberrima Academia Basiliensi-
um Ordinis Iurisconsultorum
auctoritate & consen-
su, haec

DE
VSVCAPIONE ET
PRAESCRPTIONE
TEMPORVM

THESES,
Pro summo Doctrinae gradu &
privilegijs in V. I. consequen-
dis, publice tueri cona-
bitur

M. CHRISTOPHORVS FABER
Halensis Saxo,

XIIII. Octob. hora & loco consuetis.

1588.

Vol. 316. No. 3

38/44/54 899(0)

AMPLISSIMIS, CLARISSIMIS ATQUE EXCELLENTISSIMIS
Viris, pietate, erudite doctrinae copia, prudentia, integritate,
virtute & autoritate praestantissimis, Dominis Consulibus &
Senatoribus inclytæ Reipub. Salinarum Saxonicarum,
Dominis & Patronis suis patria fav-
entitate colendis,
S. D.

NON minus rectè quàm eleganter divi Impp. Leo et Anthemius, milites cum togatè tum armatæ militiæ collaturi, in hæc verba rescripserunt: Advocati, qui dirimunt ambigua facta causarum, suæque defensionis viribus in rebus sæpe publicis ac privatis lapsa erigunt, fatigata reparant, non minus provident humano generi, quàm si præliis ac vulneribus patriam parentesque salvarent. Nec enim solos nostro imperio militare credimus illos, qui gladijs, clypeis & thoracibus nituntur: sed etiam advocatos. militant namque causarum patroni, qui gloriosæ vocis confisi munimine, laborantium spem, vitam & posteros defendunt. Quid enim, quæso, bello tantoperè simile videri potest, quàm lis & iudicium? Bellum movent partes, similiter & litem. ibi duces, quorum imperio res administratur, hinc advocati deliguntur: ibi milites operam suam præstant, hinc procuratores & alieni negotij gestores: ibi armis contenditur, hinc scriptis & testibus: ibi de civitatibus et regnis disceptatur, hinc pariter possessiones & cæteræ opes in controversia versantur: ibi speculatores magnoperè profunt; hinc quoque, ut quid adversarij cogitent, quid moliantur, intelligatur. Duces stratagematis utuntur, advocati consilij: in bello vigilantia plurimum iuvat, itidem in iudicio. In hoc igitur tantum differunt, quòd in bello casus multum valent, hinc nihil profunt: ibi solùm viribus contenditur, hinc ratione: ibi iudice fortuna, hinc gravissimis viris. Quo fit, ut Aduocati ducibus & militibus longè præponendi videantur, cum illi etiam contra,

hi verò tantummodò pro iustitia pugnent. O' sancta igitur iustitiæ bella, quæ non ad hominis ambitionem aut avaritiam explendam; sed ad iustitiam, veram Dei omnipotentis imaginem, exercendam suscipiuntur. O' felices victorias, quæ & victoribus immortalẽ gloriam, & victis amicabilem pacem cum æterna salute coniunctam, afferunt. Huius bella si gererent homines, nunquam tubæ, nunquam lituũ audirentur: arma aut exederentur rubigine, aut in ligones et vomeres conflarentur: belli, dissensionis, inimicitiarum, ne nomina quidem hominibus cognita essent. Verum enim verò cum tam armatis quàm togatis militibus, periculorum ac laborum exantlatorum præmia petentibus, ante omnia in arenam conscendendum, virtutisq; & eruditionis specimen dimicando edendum sit: ego quoque in inçlyta & celeberrima Basiliensium Academia, pro summo togatæ militiæ cingulo & Docturæ privilegij Iuris utriusque consequendis, idem munus suscepi, ac de utilissima V S V C A P I O N V M materia, mihi ingredienti in augustissimum ac religiosissimum Iustitiæ Templum lustranda ac contemplanda oculis oblata, publicæ disputationis provinciã subij.

Vobis autem, Amplissimi atque Clarissimi Viri, Domini ac Patroni patria sanctitate colendi, non spe lucri, sed amoris ac benevolentiaẽ erga patriam (pro qua optimus quisque & vel vitam ponendam statuit) declarandæ gratia, hanc Disputationem meam dedicare volui. Quare ut Amp. Dig. vestraẽ levidense munus in bonam partem accipiant, etiam

atque etiam peto & contendo. Valete Patres Am-

plissimi, & me meosq;, quod facitis,

amate. Basileæ 8. Octob.

Anno 1588.

Ampliss. Dig.

Vestra

Subiectiss.

*M. Christophorus
Faber.*

DE VSV CAPIONE
ET PRÆSCRIPTIONE
temporum

THESIS I.

Um omnium legum, sine quibus
nulla consociatio, nec inter homi-
nes coniunctio esse potest, suprema
sit salus populi, utilitasq; publica:
non immeritò à legumlatoribus u-
sucapio est introducta.

II.

Et quamvis cum naturali aequitate pugnare videatur: quod nemo cum alterius detrimento & incommodo locupletari debet: tamen quia diligens paterfamilias ei iacetur a facile occurrere, & id damnum evitare potest:

III.

Sufficiat dominis, secundum Iurisconsultū Gaium, ad inquirendas res suas statuti temporis spacium.

IV.

Quare tam negligens et ignavus quis esse non debet, ut rei suae possessionem ab alio detentam, tempore legibus constituto non interpellaret: quod cū ipse neglexerit, damnum suae negligentiae & socordia acceptum ferat.

V.

Non enim negligentibus, sed vigilantibus & necessitate rerum impeditis, iura subveniunt.

¶ I.
Ideoq̄ cum aliquo suo facto, id quod suum est, amittat:
usucapionem, communis privatæq̄, utilitatis insignē con-
servatricem, æquitati nullo modo contrariam, statuimus.

¶ II.
Dicta est autem usucapio ab usu & capio, quasi usu et
possessione rem capio.

¶ III.
Uusus enim hic possessionem significat: quia in usuca-
pione non usus, sed facultas alicuius rei utendi seu possidendi
inspicitur.

¶ IX.
Recte igitur & eleganter Franciscus Connanus defen-
dit, usucapionem dici quasi per usum vel usu capio.

X.
Non ut Gellius, quod usucapio dicatur sicut pignoris
capio. Recte siquidem pignus capitur, at usus non capitur:
sed usu, hoc est, per usum seu possessionem temporis lege de-
finiti res aliqua capitur vel acquiritur.

X I.
Nam capio est acquisitio: & capere est, in suum domi-
nium capere.

X II.
Sic Papinianus in l. nec utilem. ff. ex quibus causis. ma-
ior. vocabulum usus pro ipsa usucapione posuit.

X III.
Inde usu acquirere, & usurem suam facere, lu-
recon-

reconsulti nostri sapius dixerunt.

XIIII.

Definitur usucapio, quod sit adiectio dominij per continuationem possessionis temporis lege definiti.

XV.

Cuius species, pro varia scilicet & diversa rerum usucapiendarum natura & qualitate, sunt complures.

XVI.

Nam res mobiles, triennio: immobiles verò, inter presentes decennio, inter absentes vicennio usucapiuntur.

XVII.

Unde usucapio alia triennalis, alia decennalis, alia vicennalis nominatur. Olim verò erat annalis & biennalis tantum.

XVIII.

Præter has à Iureconsultis adhuc alia præscriptionum forma recensentur: cuiusmodi est præscriptio triginta aut quadraginta annorum, ut in rebus sacris & furtivis bona fide possessis.

XIX.

Itemq; centum annorum, vel potius eius temporis, cuius initij memoria non extat: quod tempus requiritur in Principis & Ecclesiæ rebus. Quamvis & hoc per Novellæ constitutiones sit correctum.

XX.

Porro cum hominis causa omne ius constitutum sit: ordine à Paulo Iurisconsulto observato, primum omnium
de

de personis, quæ usucapere possunt, vel non, dispiciemus.

XXI.

Omnes autem persona generaliter usucapiunt, quæ suo nomine vel per se, vel per alium, possessionem acquirere possunt.

XXII.

Cuiusmodi sunt pater familiâs, mater familiâs, ceteriq^q qui sui iuris sunt, & affectionem possidendi habent.

XXIII.

Filius verò familiâs ut patri possessionem acquirit, ita & usucapit: excepto peculio castrensi, vel quasi castrensi.

XXIV.

Cum enim ibi loco patris familiâs habeatur, sibi ut per alios modos, ita & per usucapionem acquirit.

XXV.

Et quidem olim in peculio adventitio et ignorantia patri & possessionem acquirebat, & usucapiebat.

XXVI.

Hodie autem in adventitio peculio, licet patri concessus sit ususfructus: tamē quia proprietatis à filio tenetur, idcirco sibi usucapere potest.

XXVII.

Servus, cum nullo modo possidere possit, nulla quoq^q ex causa sibi usucapere potest.

XXVIII.

At ex alijs titulis & domini nomine possidere, et usucapere eidem potest.

Non

Non autem pro heredede. Nam nec antea adire hereditatem potest, quam dominus iusserit: et cum iussu domini hereditatem adit, dominus per illum heres efficitur: & quidem statim, ita ut nec momento aliquo in eius persona hereditas subsistat.

Pupillus infans, si tutore autore possidere cœpit, quemadmodum possessionem acquirit, ita & usucapit.

At si animum possidendi pupillus habeat: aut sit eius ætatis, ut intellectum capiat: quemadmodum sunt pupilli pubertati proximiores: etiã sine tutoris autoritate & possessionem nancisci, & usucapere potest.

Is qui posteaquam usucapere cœpit, in furorem incidit, utilitate suadente receptum est, ne languor animi damnum in bonis etiam adferat, ex omni causa implet usucapionem.

At in furore constitutus, quia non potest incipere possidere, cum affectionem detinendi nullam habeat, usucapere non potest.

Usucapi insuper possunt omnes res, quæ & possideri possunt: nam usucapio sine possessione non procedit.

XXXV.

Ideoque res quæ possideri nequeunt, nec usucapi possunt.

XXXVI.

Possideri autem nequeunt partim res incorporales, partim verò corporales.

XXXVII.

Res incorporales, ut sunt servitutes, possideri non possunt: cum nec apprehendantur, nec tradantur. ideoque nec usucapi possunt, cum usucapio sine processione non procedat.

XXXVIII.

Iure tamen receptum est, ut longo tempore & diuturno usu servitutes acquirantur.

XXXIX.

Quippe cum usus harum loco possessionis sit: & licet verè eas non possideamus, quasi tamen possidemus.

XL.

Corporales etiam, veluti res furtivæ, usucapi non possunt: quia lex XII. Tab. & lex Atinia nominatim illius usucapionem inhibent.

XLI.

Sic enim verba legis Atiniæ (quas Aul. Gellius lib. 17. Noct. Attic. cap. 7. refert) habebant: QVOD SURREPTVM ERIT, EIVS REI AETERNA AVTORITAS ESTO. id est, semper eius rei, quæ furto ablata est, vindicandæ potestas fiat domino.

Et hoc

Et hoc propterea, quia auctoritatis vocabulum veteribus nihil aliud, quam precij & dominij sui auctoritatem significabat. Cum itaque eius rei persequendae auctoritas perpetua esset, semperque rei furtiva dominus maneret, certe alius eius rei dominus utendo effici non potuit: quia duo eiusdem rei domini in solidum esse nequeunt.

Eodem modo nec res vi possessa, ex l. Iulia & Plautia, quarum utraque de vi lata fuit, nullo tempore usucapi possunt.

Quod autem dictum est, furtivarum et vi possessarum rerum usucapionem per leges prohibitam esse: non eò pertinet, ut ne ipse fur, qui ve per vim possidet, usucapere possit (nam his alia ratione usucapio competit: quia scilicet mala fide possident) sed nec ullus alius, quamvis ab eis bona fide emerit, vel ex alia causa acceperit, usucapiendi ius habet.

Nisi longissimo tempore, 30. vel 40. annorum spacio quis eas possideat.

Quia tanto tempore vitium illud reale, quod impediebat usucapionem, elui & purgari, omnemque actionem tolli constat.

XLVII.

Unde in rebus mobilibus non facile procedit, ut bona fidei possessoribus usucapio competat.

XLVIII.

Nam qui sciens alienam rem vendiderit, vel ex alia causa tradiderit, furtum eius committit.

XLIX.

Sed tamē id aliquando aliter se habet. nam si quis rem defuncto commodatam, aut locatam, aut apud eum depositam, existimans hereditariam esse, bona fide accipienti vendiderit, aut donaverit, aut dotis nomine dederit: quin is qui acceperit, usucapere possit, dubium non est: quippe cum ea res in furti vitium non ceciderit.

L.

Cum utiq^{ue} heres, qui bona fide tanquam suam alienat, probabilem^{que} in factō alieno ignorantiam habet, furtum non committat.

LI.

Idem dicendum est de eo, ad quem ancillae ususfructus pertinet, si partem suam esse credens vendiderit aut donaverit.

LII.

Furtum enim sine affectu furandi non committitur. Cessante ergo affectu furandi, furtum dici non potest.

LIII.

Et qualibet causa, etiam iniusta & fatua, excusat à dolo, & consequenter à furto.

Quare

Quare qui ab usufructuario emit, usucapere potest: quia titulum habet emptionis: ex quo iure possidetur pro suo, & usucapitur pro emptore.

Ipsè verò usufructuarius non potest: quia titulo iusto caret, & error iuris ad usucapionem non proficit.

Sufficit tamen furandi animum adfuisse, sive principaliter, sive in consequentiam: ut in eo qui saccum plenum pecunia surripuit.

Furti namq; actione etiã sacci nomine tenetur, quamvis non sit ei animus surripiendi.

Si quis loci vacantis possessionem propter absentiam aut negligentiam domini, aut quia sine successore decesserit, sine vi nanciscatur: quamvis ipse mala fide possideat (quia intelligit se fundum alienum occupasse,) tamen si alij bona fide accipienti tradiderit, poterit ei longa possessione res acquiri: quia neq; furtivum, neq; vi possessum acceperit.

Abolita est enim veterum quorundam sententia, existimantium, etiam fundi locive furtum fieri. cum enim res soli non contrectetur, quia loco moveri nequit: in ea etiam furtum non committitur.

Et eorum utilitati, qui res soli possident, principalibus constitutionibus prospicitur, ne cui longa & indubitata possessio debeat auferri.

Secus tamen esset, quando verus dominus per aliquod temporis spacium peregre proficisceretur: tum, quia possessionem rei immobilis non abiicit (possidet enim civiliter animo, licet absens sit) fundus non esset vacans, et occupans diceretur clam possidere, ac per consequens præscriptio impeditur.

Aliquando tamen etiam res furtiva, vel vi possessa, usucapi potest: veluti si in domini potestatem reversa fuerit. tunc enim, vitio rei purgato, procedit eius usucapio.

Tum autem res in potestatem domini rediisse dicitur (inquit I. C. Paulus) cum possessionem eius nactus sit, ut iuste avelli non possit: sed tanquam rei suæ.

Nam si ignorans rem mihi surreptam emam, non videri in meam potestatem reversam.

Sicut nec tum reversa intelligitur, si possessorem aliū, quàm furem aut violentum detentorem, aut etiam hunc ipsum (ex intervallo tamen: in continenti enim illi hoc licuisset) vi expulerit dominus: quoniam interdicto **UNDE VI** possessionem est restituturus. Porro

LXVI.

Porro etiam tum res redisse dicitur, quando dominus rem surreptam vendicans, litis æstimationem accipit, licet corporaliter eius nomine non sit nactus possessionem.

LXVII.

Idem dicendum est, etsi domini voluntate alij tradita sit, vel ipsi etiam furi.

LXVIII.

Sed & si pupilli res surrepta sit, sufficit, si tutor eius sciatur, redisse rem in domum pupilli: quod si furioso, sufficit curatores scire.

LXIX.

Præterea omnes illæ res, quarum nullum est commercium, usucapi non possunt. Nam quia alienari nõ possunt, idcirco nec per usucapionem earum rerum dominium acquiritur.

LXX.

Eiusmodi sunt res sacra, sancta, religiosa: item res iuris gentium omnibus communes, & publica, res universitatis, liber homo, & aliæ eiusdem generis.

LXXI.

Sic res fisci quoq; usucapi non possunt. Papinianus tamen scripsit, bonis vacantibus fisco nondum nunciatis, bonæ fidei emptorem traditam sibi rem ex his bonis usucapere posse: & ita divus Pius & divi Severus & Antoninus rescripserunt.

Quod

LXXII.

Quod ad formam usucapionis attinet, sciendum est, primum requiri bonam fidem, seu bonam conscientiam: quia nemo reclamante conscientia rem alienam invadere & auferre debet.

LXXIII.

Bonam autem fidem is habere dicitur, qui existimat se vel cum ipso domino contrahere, vel ab eo rem traditam accipere, qui aut dominus est, aut ius alienandi habet.

LXXIII.

Unde Modestinus I C. ait: Bona fidei emptor esse videtur, qui ignoravit eam rem alienam esse: aut putavit, eum qui vendidit, ius vendendi habere.

LXXV.

Qui enim contra iura & legis prohibitionem mercatur & contrahit, praesumitur esse in mala fide.

LXXVI.

Hinc est, quod mala fides praesumitur intervenisse, quando solennitas requisita, fuit omissa, & ordo debitus non fuit servatus.

LXXVII.

Insuper ab initio in usucapione bona fides necessaria est. nam, ut ait Ulpianus, inspicitur origo nanciscendae possessionis.

LXXVIII.

Ac tamen si postea is, qui bona fide contraxit, possessionem

nemq³ apprehendit, cognoscat rem esse alienam: nihilominus tamen adhuc iure civili usucapere potest.

LXXIX.

Incidens enim mala fides nō nocet, nec prescriptionem interrumpit.

LXXX.

Sed quod initium spectandum sit, contractus, an traditionis vel possessionis, quaeritur? De hac quaestione dissensio fuit inter veteres iuris auctores, quo ad emptionem: etenim emptio à ceteris causis et contractibus hic distinguenda esse videtur. Nam quod ad ceteros contractus attinet, inter omnes convenit, traditionis possessionisve tempus esse inspiciendum: sed in emptione Proculiani existimaverunt sufficere, si initio contractus bona fides intercessisset. Contra autem Sabiniani, non solum bonam fidem in initio contractus, sed & traditionis in emptione & venditione spectandam esse arbitrati sunt: quæ sententia, ut verior, ab Ulpiano approbata est.

LXXXI.

De iure verò canonico requiritur, quòd omni tempore, usq³ ad completam prescriptionem, bona fides adsit: & ideo, quocunq³ tempore superveniat mala fides ante perfectam prescriptionem, interrumpitur prescriptio.

LXXXII.

Unde dicitur in c. fin. ext. de prescript. Oportet ut qui prescribit, in nulla temporis parte rei habeat conscientiam alienæ.

alienæ. Possessor enim mala fidei nullo unquam tempore præscribit.

LXXXIII.

Secundo, ut iusta & civilis sit possessio quæ usucapionem pariat, necesse est, ut ex iusta aliqua causa vel titulo proficiatur: cuiusmodi est emptio, donatio, &c.

LXXXIII.

Error autem falsæ causæ usucapionem non parit: veluti si quis, cum non emerit, emisse se existimans possideat: vel cum ei donatum non fuerit, quasi ex donatione possideat.

LXXXV.

Tertio in usucapione requiritur etiã possessio: cum sine ea usucapio non procedat.

LXXXVI.

Unde dicitur, tantum videri et intelligi præscriptum, quantum invenitur possessum.

LXXXVII.

Et possessio strictissimi iuris est, quæ nusquam extra possessionis terminos extenditur.

LXXXVIII.

Requiritur autem possessio eiusmodi, quam possessor sciat se suo nomine proprio possidere. Nam si alieno nomine possideat, non usucapit: ut nec si per alium possideat, veluti per procuratorem: nisi se possidere habeat compertum.

LXXXIX.

Tandem requiritur etiam tempus lege definitum. Quod
autem

autem vel quale temporis spacium in cuiusq. rei usucapione requiratur, supra dictum est.

X C.

Per eiusmodi autem temporis spacia necesse est continuari possessionem, et non interrumpi: aut naturaliter, ut quia possidere possessor desit, vel quia aliquid ex substantialibus usucapionum ei intervertitur: aut civiliter, ut per litis contestationem.

X C I.

Finis usucapionum est, ne quarundam rerum diu & ferè semper incerta dominia essent:

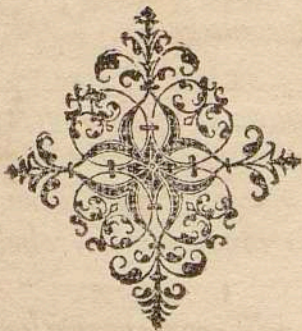
X C II.

Tum ut pœna maneat negligentibus constituta:

X C III.

Tum denique, ut litium aliquis reperiatur finis: quas minui & sopiri publicè interest.

SOLI DEO GLORIA.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text in the middle section of the page, also appearing to be bleed-through.

SOI DEO GLORIA

380/44/54899(0)

X13<4454899000013

